

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/236398,Upamietnilismy-zolnierzy-24-Pulku-Ulanow-im-Hetmana-Stanislawa-Zolkiewskiego.html>
27.02.2026, 11:29

[Następny](#)

[Powrót](#)

Upamiętniliśmy żołnierzy 24. Pułku Ułanów im. Hetmana Stanisława Żółkiewskiego

W Lublinie, Wólce Gościeradowskiej i Kraśniku zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Karol Polejowski wziął udział w spotkaniu z dowódcą 18. Brygady Zmotoryzowanej płk. Zbigniewem Padyjaskiem.

22.01.2026

Robocza wizyta w miejscach stacjonowania brygady dotyczyła współpracy Instytutu Pamięci Narodowej z jednostką Wojska Polskiego w dziedzinie upamiętnienia patrona brygady - gen. bryg. Kazimierza Dworaka. Bohater był w 1939 r. dowódcą 24 Pułku Ułanów. W Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie pełnił funkcję zastępcy gen. broni Stanisława Maczka, dowódcy 1. Dywizji Pancernej. W planach wspólnych przedsięwzięć podniesiona została m.in. kwestia urządzenia miejsc pamięci związanych z patronem jednostki.

W związku z przypadającą dzisiaj rocznicą wybuchu powstania styczniowego dr hab. Karol Polejowski, płk Zbigniew Padyjasek oraz burmistrz Kraśnika Krzysztof Staruch, dziekan parafii WNMP ks. Wiesław Józef Szewczuk oraz dyrektor Muzeum 24. Pułku Ułanów w Kraśniku wspólnie złożyli kwiaty pod pomnikiem upamiętniającym zryw z 1863 roku i znicze na grobie weterana powstania Filipa Sosnowskiego. Kwiaty spoczęły także pod obeliskiem upamiętniającym żołnierzy 24. Pułku Ułanów im. hetmana Stanisława Żółkiewskiego.

Przedstawiciele IPN zwiedzili również Muzeum 24. Pułku Ułanów w Kraśniku. Obejrzeliby m.in. ekspozycję dotyczącą 24. Pułku Ułanów, który stacjonował w Kraśniku w latach 1922-1939, a następnie walczył w II wojnie światowej w walkach obronnych 1939 roku i w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie w ramach I Polskiej Dywizji Pancernej gen. Stanisława Maczka. Muzeum przechowuje liczne pamiątki związane z weteranami 24. Pułku i wspiera działania kultywujące tradycje oddziału.

Wizyta przedstawicieli IPN w Muzeum 24. Pułku Ułanów w Kraśniku - 22 stycznia 2026. Fot. kpr. Damian Łubkowski

Wizyta przedstawicieli IPN w Muzeum 24. Pułku Ułanów w Kraśniku - 22 stycznia 2026. Fot. kpr. Damian Łubkowski

Wizyta przedstawicieli IPN w Muzeum 24. Pułku Ułanów w Kraśniku – 22 stycznia 2026. Fot. kpr. Damian Łubkowski

24. Pułk Ułanów im. Hetmana Stanisława Żółkiewskiego powstał z 214. Pułku Ułanów Armii Ochotniczej, który został powołany do życia 6 lipca 1920 r. rozkazem głównego inspektora Armii Ochotniczej generała Józefa Hallera.

Organizatorem i pierwszym dowódcą 214. Pułku Ułanów Armii Ochotniczej był płk Tadeusz Żółkiewski, potomek Hetmana Wielkiego Koronnego Stanisława Żółkiewskiego. Żołnierze pułku uczestniczyli z sukcesami w wojnie polsko-bolszewickiej. Po zakończeniu działań wojennych, w uznaniu wartości bojowych 214. Pułk Ułanów Armii Ochotniczej został przemianowany na 24. Pułk Ułanów i skierowany do Żółkwi. 4 kwietnia 1922 r. siedzibą Pułku ostatecznie został Kraśnik.

Od początku stacjonowania w Kraśniku obecność Białych Ułanów była bardzo zauważalna. Pułk czynnie uczestniczył w życiu miasta, pomagając przy zbieraniu datków, akcjach dobroczynnych, czy organizowaniu opraw wojskowych świąt kościelnych i państwowych. Okres pokoju pułk wykorzystał głównie na systematyczne szkolenie bojowe.

W marcu 1937 r. postanowiono, że 24. Pułk Ułanów wraz z 10. Pułkiem Strzelców Konnych z Łańcuta utworzą pierwszą w Polsce brygadę zmotoryzowaną. Pod dowództwem płk Kazimierza Dworaka przygotowano doświadczalną jednostkę na zbliżający się nieuchronnie sprawdzian, którym miała być agresja III Rzeszy na Polskę.

W kampanii wrześniowej pierwszy bój pułk stoczył 1 września 1939 r. pod Jordanowem i Wysoką, a trzy dni później walczył pod Kasiną Wielką. Od 8 września toczył walki pod Łańcutem, Rzeszowem, Dobrocinem oraz w rejonie Lwowa. 17 września 1939 r., po zakończeniu walk, 10. Brygada dostała rozkaz przemarszu w kierunku południowym. 19 września przekroczyła granicę węgierską, docierając do Komarom, gdzie żołnierze 24. Pułku Ułanów z Kraśnika zostali

internowani.

W ramach organizowanej w 1940 r. Armii Polskiej we Francji, w miejscowości Mondragon rozpoczęto odbudowę Pułku. Po porażce Francji, Pułk został ewakuowany na pokładzie angielskiego statku "Royal Scotsman" do Szkocji, gdzie został przekształcony w pułk pancerny i włączony w struktury formowanej właśnie dywizji pancerniej.

Działając w ramach 10. Brygady Kawalerii Pancernej 1 Dywizji Pancernej generała Maczka, żołnierze rodem z Kraśnika stoczyli wiele walk na kontynencie w latach 1944-45. Brali czynny udział w wyzwolaniu Belgii, Holandii i Francji. Wojnę 24. Pułk Ułanów zakończył 5 maja 1945 r. na terytorium Niemiec przebywszy całą kampanię na Zachodzie. 7 maja 1947 r. nastąpiło uroczyste pożegnanie sztandaru i rozwiązanie Pułku w Hanowerze.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kraśnik

Centrala

Uroczystości